

Geronomi AMK kompetenssit

Työryhmä: Tuula Mikkola Metropolia ammattikorkeakoulu, Elisabeth Kajander Arcada ammattikorkeakoulu, Merja Laitoniemi Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, Sirkka-Liisa Palomäki Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Tuula Ahokumpu Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu, Anne Kivenmaa Satakunnan ammattikorkeakoulu

Geronomi (AMK) –tutkinto

Geronomi (AMK) on sosiaali- ja terveysalan yhteinen ammattikorkeakoulututkinto, jonka laajuus on 210 op. Tutkinnon suorittaminen kestää 3,5 vuotta. Geronomi (AMK) –tutkinto perustuu kansainvälisiin ja kansalliseen koulutuksen tasokuvauksiin, valtakunnallisiin vanhustyön strategioihin ja laatusuosituksiin, työelämälähtöisyyteen ja monialaiseen gerontologiseen tutkimustietoon. Geronomi (AMK) –tutkinnossa saavutetut oppimistulokset (tiedot, taidot, pätevyys) vastaavat koulutuksen kansallisen viitekehysten (NQF) tasoa 6.

Geronomi (AMK) on kokonaisvaltaisen vanhustyön osaaja, joka toiminnallaan kehittää tulevaisuuden vanhustyötä ja mahdollistaa iäkkään ihmisen mielekkään elämän, osallisuuden ja toimijuuden vahvistumisen. Geronomi (AMK) osaamiseen sisältyvät:

- Gerontologinen osaaminen ja eettiset periaatteet
- Voimavaralähtöinen ja kuntouttava työ
- Monialainen osaaminen ja toimiminen vanhustyön eri ympäristöissä
- Palvelujen ja niiden tarpeiden arviointi, koordinointi ja ohjaus hoivan, hoidon ja kuntoutuksen moniammatillisissa toimintaympäristöissä
- Vanhuspalvelujen tuotanto-, johtamis- ja kehittämistehtävät

Geronomi (AMK) kompetenssien antama ydinosaaminen on yhtenäinen kaikissa ammattikorkeakouluissa, mutta erityisosaamisen painotukset vaihtelevat ammattikorkeakouluittain.

Geronomi (AMK) tutkinnon kompetenssit määriteltiin ammattikorkeakoulujen yhteistyönä 2006 ja ne uudistettiin vuonna 2012.

1. Gerontologinen osaaminen

- Osaa soveltaa gerontologista monitieteistä tietoa ja osaamista vanhustyössä sekä ymmärtää vanhenemista yksilön ja hänen elämänsä sekä yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmasta
- On sisäistänyt voimavaralähtöisen vanhuskäsityksen geronomin työn lähtökohdaksi
- Osaa toimia vanhustyön eettisten periaatteiden mukaisesti ja edistää niiden toteutumista
- Edistää iäkkään ihmisen itsemääräämisoikeutta, oikeudenmukaisuutta ja yksilöllisyyttä ihmisarvoisen vanhuuden turvaamiseksi
- Kykenee hyväksyvään empaattiseen, dialogiseen ja reflektiiviseen vuorovaikutukseen ja kohtaamiseen erilaisten ihmisten kanssa.
- Osaa toimia kulttuuritaustoiltaan erilaisten ikääntyvien ihmisten kanssa.
- Osaa toimia kokonaisvaltaisesti ja monialaisesti huomioiden iäkkään ihmisen yksilölliset lähtökohdat vanhustyön erilaisissa toimintaympäristöissä

2. Monialainen arviointiosaaminen

- Osaa moniammatillisessa yhteistyössä arvioida, suunnitella ja toteuttaa ikäihmisten tarpeiden mukaisia palvelukokonaisuuksia
- Osaa arvioida ja ennakoida ikäihmisen laaja-alaista hyvinvointia ja toimintakykyä sekä palvelutarvetta suhteessa yksilön voimavaroihin, yksilölliseen elämään ja omassa ympäristössä selviytymiseen
- Osaa arvioida, toteuttaa ja koordinoida monialaisesti ikäihmisen yksilöllisiä palveluja
- osaa hyödyntää toimintakyvyn arvioinnin menetelmiä ja tietoa ikäihmisten hyvinvointia edistävien toimintojen vaikuttavuudesta
- tunnistaa ikäihmisen hyvinvointia ja toimintakykyä uhkaavia sosiaalisia ja terveydellisiä riskejä sekä niiden taustatekijöitä
- Osaa arvioida erilaisten apuvälineiden tarvetta yhdessä muiden ammattilaisten kanssa ja tukea ikäihmistä apuvälineiden käytössä

3. Ohjausosaaminen

- Osaa ohjaustyössään toimia ennakoivan ja ennaltaehkäisevän vanhustyön periaatteiden mukaisesti sekä edistää toiminnassaan ikäihmisen terveyttä ja hyvinvointia
- kykenee ehkäisemään toiminnallaan ikäihmisten syrjäytymistä ja vaikuttamaan sen riskeihin
- Osaa tiedottaa ikäihmisten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvistä tekijöistä
- Hallitsee palveluohjauksellisen työtteen sekä hyödyntää erilaisia palveluohjauksen ja verkostotyön menetelmiä ohjatessaan yksilöitä ja ryhmiä
- Kykenee ohjauksellaan osallistamaan ja voimaannuttamaan iäkästä ihmistä hänen itsemääräämisoikeuttaan kunnioittaen
- Osaa soveltaa ohjaustyössään yhteisöllisiä ja tavoitteellisen ryhmänohjaamisen menetelmiä
- Osaa ohjata ja neuvoa ikäihmistä sekä hänen omaisiaan, perhettään ja läheisiään heidän yksilöllisissä tarpeissaan ja arjessa selviytymisessään
- Hallitsee iäkkäiden ihmisten ohjaamisen erityiskysymyksiä ja osaa toteuttaa ohjausprosessin huomioiden ikäihmisen yksilölliset tarpeet

4. Gerontologinen hoiva-, hoito- ja kuntoutusosaaminen

- Osaa edistää iäkkäiden ihmisten sosiaalista osallisuutta ja toimijuutta heidän hoidon, hoivan ja kuntoutuksen palveluissaan
- Omaa voimavaralähtöisen ja kuntouttavan työtteen ja osaa soveltaa keskeisiä vanhustyön menetelmiä yksilö- ja ryhmätoiminnassa
- Osaa hyödyntää informaatio- ja hyvinvointiteknologiaa toimintaympäristön toimivuuden ja turvallisuuden edistämiseksi
- Osaa käyttää sosiokulttuurisia ja toiminnallisia menetelmiä sekä vahvistaa yhteisöllisyyttä osana hoivaa, hoitoa ja kuntoutusta
- Osaa toteuttaa ja arvioida iäkkään ihmisen turvallista lääkehoitoa
- Tunnistaa ikäihmisen tavallisimmat sairaudet ja niiden vaikutukset vanhan ihmisen toimintakykyyn sekä osaa ohjata ikäihmistä sairauksien hoidossa ja kuntoutuksessa
- Osaa muistisairaana ihmisen hoidon, tukemisen ja kuntoutumisen menetelmiä sekä osaa kehittää muistisairaiden palveluja
- Osaa tukea kotona asuvaa ikäihmistä ja omaishoitoperheitä sekä kehittää heitä tukevia palveluita

5. Palvelujärjestelmäosaaminen

- Tuntee kansalliset ja keskeiset kansainväliset vanhuspoliittiset strategiat ja tavoitteet sekä kykenee kehittämään niiden pohjalta ikäihmisten palveluja ja niiden laatua
- Pystyy osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun ikäihmisten asemasta yhteiskunnassa ja vanhuspalveluissa sekä vaikuttamaan siihen omalla asiantuntijuudellaan
- Hallitsee vanhuspalvelujen toimintaympäristöt ja palvelurakenteen (julkinen, yksityinen ja kolmas sektori) sekä osaa soveltaa tietojaan palvelujen järjestämisessä, tuottamisessa ja kehittämisessä
- Hallitsee ikäihmisten sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalvelut ja niihin liittyvän lainsäädännön, suositukset ja ohjelmat siten, että pystyy soveltamaan tietojaan sekä palvelujen kehittämisessä että asiakastyössä
- Osaa hyödyntää monipuolisesti kulttuuri- ja liikuntapalvelujen mahdollisuuksia iäkkäiden ihmisten toimintakyvyn ja hyvinvoinnin tukemisessa
- Kykenee koordinoimaan moniammattillista yhteistyötä ikäihmisten tarpeita vastaavien palvelujen kehittämisessä, suunnittelussa, ja toteuttamisessa

6. Johtamis-, kehittämis- ja laadunhallinta osaaminen

- Osaa kehittää ja johtaa vanhustyötä eettisesti ja asiakaslähtöisesti
- Osaa soveltaa työyhteisön kehittämisen ja johtamisen keskeisiä strategioita ja teorioita vanhustyön kehittämisessä, koordinoinnissa ja johtamisessa
- Osaa arvioida vanhuspalveluiden laatua ja käyttää keskeisiä laatutyön välineitä
- Osaa toimia dialogisesti ja joustavasti työyhteisössä sekä hallitsee neuvottelu-, tiedotus- ja ohjaustaitoja
- Omaa yrittäjämäisen toimintatavan
- Kykenee toimimaan esimiestehtävissä sekä tuntee talousosaamisen ja markkinoinnin perusteet
- Osaa tukea henkilöstön työhyvinvointia
- Osaa soveltaa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio toiminnan menetelmiä vanhuspalvelujen ja työyhteisöjen kehittämisessä
- kykenee toimimaan projekteissa
- Osaa hyödyntää gerontologista tutkimusta ja tietoa kehittämisessä ja johtamisessa
- Kykenee tuottamaan tietoa vanhuspalvelujen ennakointiin ja kehittämiseen